

Повалій Т. Л., кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри мистецької педагогіки та хореографії
Сумського державного педагогічного
університету імені А.С.Макаренка

ХОРЕОТЕРАПЕВТИЧНА ОСВІТА В РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩА

На початковому етапі розвитку мистецької галузі в Польщі підготовка спеціалістів хореотерапевтичного профілю і відповідні дослідження здійснювались у медичних навчальних закладах (Гданська медична академія, Центр медичної післядипломної підготовки у Варшаві). Тільки наприкінці ХХ століття проблеми арт-терапії починають вивчатися комплексно університетськими науковими колективами, в тісній співпраці з психологами.

Однією зі сфер вживання арт-терапії є психіатрія, у якій методом допоміжного лікування багатьох психічних захворювань є танцетерапія. Хореотерапевтична освіта в Республіці Польща здійснюється в Гуманістично-економічній академії в Лодзі та Вищій школі суспільних наук в Любліні. Так, під час теоретичної та практичної підготовки студенти здобувають навички з різних видів танцю (класичний, національний, бальний та сучасний). Випускники одержують фахові знання про музику та її форми, композицію музики, а також знання в галузі ритміки, костюмології, сценографії, мистецтва, акторської майстерності, фітнесу, гімнастики тощо.

Також хореотерапевтичну освіту в Польщі отримують в Інституті психотерапії танцю та руху у Варшаві, термін навчання в якому 4 роки. Перший рік навчання присвячений основам психотерапії, другий – питанням терапевтичної роботи з дітьми, третій – праці з дорослими. Під час четвертого року навчання студенти індивідуально працюють з окремими пацієнтами, а також готуються до складання іспитів [2, с. 18–22].

Програма навчання включає в себе: теорію та практику танцювально-рухової терапії, аналіз та спостереження за роботою спеціалістів, основні напрями психотерапії, психотерапевтичну діагностику, психологію розвитку,

експериментальну анатомію, психопатологію, етику тощо. Програма навчання заснована на власному досвіді і включає в себе активну участь студентів, які протягом чотирьох років повинні: пройти клінічну практику (складається з танців і рухів індивідуальної або групової хореотерапії); пройти стажування в установах, де використовується хореотерапія (360 годин) [2, с. 18–22].

Завершення навчання дає можливість подати заяву на отримання сертифікату в Польській асоціації психотерапії танцем і рухом. За визначенням польської асоціації, сутність хореотерапії полягає у використанні техніки руху, що підвищує фізичний, розумовий і духовний розвиток людини [3, с. 10].

Проблеми хореотерапії завжди розглядаються на наукових конференціях музичної ритміки. Найважливішими предметами спеціальності «Ритміка» вважається власне ритміка, рухова інтерпретація музичного твору, методика проведення ритміки. Крім того, в Катовицькій музичній академії існує цикл факультативних занять «Музика в терапевтичній діяльності», у межах якого студенти можуть отримати підготовку до проведення хореотерапевтичних занять у спеціальних школах і закладах служби здоров'я [1, с. 242].

Заняття з хореотерапії здійснюються в індивідуальній та груповій формах. Індивідуальна форма включає дослідження вихованцем за допомогою хореотерапевта спектру власних рухів, завдяки яким розкриваються невиражені емоції, які були притаманні тілу і освоєння новітніх рухів. Процес групової хореотерапії закладається спеціалістом, який направляє непередбачуваність рухів вихованців.

Підготовка хореотерапевтів здійснюється також у сфері післядипломної освіти, важливу роль у якій відіграють курси підвищення кваліфікації, де фахівець систематично, через певний термін розширює свій професійний досвід. У Лодзькій Музичній академії на відділі ритміки впроваджується музично-терапевтична спеціалізація, викладачі якої займаються проблемами використання ритміки з метою реабілітації [1, с. 270]. При Академії в Лодзі працює Центр післядипломної освіти, одним із напрямів роботи якого є хореотерапія у сфері освіти. Навчання проводиться заочно, під час виїздів на

вихідні і триває два семестри. У структурі занять є семінари, практикуми та вправи, що дають максимум практичних знань і дозволяють учасникам вирішувати конкретні проблеми, аналізувати деякі випадки та вдосконалювати свої навички.

З появою у Польщі Університетів третього віку виник попит на спеціалістів, які б могли використовувати соціально-реабілітаційний потенціал арт-терапії у педагогічній роботі з пенсіонерами. Танок і рух під музику стає для людей похилого віку формою, яка дозволяє уникнути гіподинамії, зміцнює віру у свої сили, надає можливість налагодити міжособистісні контакти. Перші Університети третього віку виникли в Польщі наприкінці минулого століття, в яких все більшим попитом у вихованців користувалася музично-рухова терапія.

У межах Університету третього віку на Відділі педагогіки й психології Шльонського університету досвідченим педагогом М. Кіселем було розроблено курс «Музика, забава і танок у профілактиці й терапії». Основними елементами практичних занять стають: музично-рухові й танцювальні вправи та імпровізації; дихально-ритмічна релаксація та ритмічний масаж; елементи сміхотерапії й музикотерапії та ін. [1, с. 369–373]

Отже, основними завданнями хореотерапевтичної освіти є підвищення рухової активності, комунікативні тренінги, організація соціотерапевтичного спілкування, отримання діагностичного матеріалу для аналізу поведінкових стереотипів вихованця і його самопізнання, розкріпачення і зростання пацієнта, пошук автентичних шляхів розвитку особистості тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ніколаї Г. Ю. Розвиток музично-педагогічної освіти в Польщі (XX століття) : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Г. Ю. Ніколаї ; АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – К., 2008. – 471 с.

2. Sieńko Paulina DMT – ruch i taniec w psychoterapii [Електронний ресурс] / Paulina Sieńko // Kwartalnik pedagogiczno-terapeutyczny. – Zielona Góra, 2005. – № 1-2(17-18). – S. 18–22.

3. Strzelecka Maja. Choreoterapia – terapia tańcem i ruchem [Електронний ресурс] / Maja Strzelecka, Ewa Szubstarska. – Режим доступу : https://unicorn.nazwa.pl/user_files/pliki/I_Konferencja_Psychoonkologii_Praktyczne_j___BROSZURA.pdf. (дата звернення: 13.03.2017). – Назва з екрана.